

Rambeslut om olaglig narkotikahandel

Sammanfattning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2003/04:147 Sveriges antagande av rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel jämte två följdmotioner.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna ett inom EU upprättat utkast till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Rambeslutet innehåller bestämmelser bl.a. om vad som skall anses vara olaglig handel med narkotika och med s.k. prekursorer. Vidare innehåller rambeslutet regler om effektiva, proportionella och avskräckande påföljder. Minsta gemensamma maximistraff för olika brott föreskrivs. Vissa handlingar, som i Sverige är straffbelagda, utesluts från rambeslutets räckvidd. Detta gäller bl.a. befattning med narkotika för personligt bruk.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag och avslår motionerna.

I ärendet finns två reservationer (m, fp, kd och c respektive m, fp och c).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Godkännande av rambeslutet.....	6
Reservationer.....	9
1. Rambeslutets omfattning, punkt 2 (m, fp, kd, c).....	9
2. Följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut, punkt 3 (m, fp, c).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
Följdmotioner.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Utkast till rambeslut.....	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Godkännande av rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel

Riksdagen godkänner det inom Europeiska unionen upprättade utkastet till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:147.

2. Rambeslutets omfattning

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju24 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

3. Följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju24 yrkande 2 och 2003/04:Ju25.

Reservation 2 (m, fp, c)

Stockholm den 8 juni 2004

På justitieutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Rolf Olsson (v), Margareta Sandgren (s), Beatrice Ask (m), Helena Zakariasén (s), Peter Althin (kd), Elisebeht Markström (s), Yilmaz Kerimo (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Göran Norlander (s), Cecilia Magnusson (m), Joe Frans (s), Leif Björnlod (mp), Kerstin Andersson (s), Hillevi Engström (m) och Karin Granbom (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den 23 maj 2001 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EGT C 304 E, 30.10.2001, s. 172). Syftet med förslaget var att, i enlighet med artiklarna 29, 31 e samt 34.2 i fördraget om Europeiska unionen, närma medlemsstaternas lagstiftning till varandra när det gäller olaglig narkotikahandel. En faktapromemoria har upprättats och överlämnats till riksdagen (2001/02:FPM31).

Europaparlamentet yttrade sig över kommissionens förslag den 25 april 2002 (T5-0195/2002).

Vid ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor den 27 november 2003 nåddes en politisk överenskommelse om innehållet i rambeslutet. Vid mötet beslutades även att Europaparlamentet skulle ges förnyat tillfälle att yttra sig över den politiskt överenskomna texten. Europaparlamentet antog ett yttrade över den texten den 9 mars 2004 (T5-0150/2004).

Utkastet till rambeslut i sin senaste lydelse på svenska är fogad till denna proposition som *bilaga 2*. Utkastet till rambeslut har ännu inte varit föremål för granskning av EU:s juristlingvister. Det kan därför inte uteslutas att vissa språkliga justeringar kommer att göras i texten. Några förändringar i sak kan dock inte förutses.

Under förhandlingsarbetet har företrädare för Justitiedepartementet vid flera tillfällen lämnat information i justitieutskottet.

Inom Justitiedepartementet har utarbetats en promemoria om Sveriges antagande av rambeslutet (dnr Ju2004/1620/L5). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2004/1620/L5).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna det inom EU upprättade utkastet till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Rambeslutet innehåller bl.a. bestämmelser om vad som skall anses vara olaglig handel med narkotika och med s.k. prekursorer, dvs. ämnen som kan användas vid framställning av narkotika, samt vilka straffrättsliga påföljder som dessa gärningar skall leda till. Vidare innehåller rambeslutet bestämmelser om förverkande samt ansvar och påföljder för juridiska personer liksom straffrättslig jurisdiktion. I propositionen redovisas en bedömning av de lagändringar som rambeslutet föranleder i svensk

rätt. Några konkreta förslag till ändrad lagstiftning läggs dock inte fram i propositionen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med sådana förslag i senare sammanhang.

Utskottets överväganden

Godkännande av rambeslutet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner utkastet till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Vidare avstyrker utskottet dels ett motionsyrkande om att rambeslutet även borde ha omfattat innehav av narkotika för personligt bruk och brukande av narkotika, dels två motionsyrkanden om att propositioner om godkännande av rambeslut också bör innehålla förslag om svensk följdlagstiftning. Jämför reservationerna 1 (m, fp, kd och c) och 2 (m, fp och c).

Rambeslutet syftar till att möjliggöra en samlad insats på unionsnivå i kampen mot den olagliga narkotikahandeln. Genom rambeslutet skapas gemensamma minimiregler i medlemsstaterna när det gäller bl.a. vilka handlingar som skall vara straffbara samt vilka straffrättsliga påföljder som dessa gärningar skall leda till.

Enligt rambeslutet skall varje medlemsstat vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att bl.a. överlåtelse och tillverkning av narkotika och s.k. prekursorer, dvs. ämnen som kan användas vid framställning av narkotika, beläggs med straff när de begåtts uppsåtligen och orätmätigt (artikel 2 punkten 1). Detta gäller dock inte om gärningsmännen har handlat endast i syftet privat konsumtion så som den definieras i nationell lagstiftning (artikel 2 punkten 2). Vidare skall anstiftan, medhjälp och försök till sådana brott som omfattas av artikel 2 betraktas som brott (artikel 3). I artikel 4 anges vissa minimigränser för vad det maximala frihetsstraffet för olika typer av narkotikabrott skall vara. I samma artikel finns även en bestämmelse om att det skall vara möjligt att förverka bl.a. hjälpmedel som använts vid brott och även vinning av brott. Rambeslutet innehåller också bl.a. bestämmelser om ansvar och påföljder för juridiska personer (artiklarna 6 och 7).

Rambeslutet är bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt.

Regeringen anför i propositionen att svensk lagstiftning till övervägande del torde motsvara de åtaganden som följer av rambeslutet. I vissa delar, t.ex. när det gäller försök till tillverkning, transport och distribution av s.k. prekursorer samt förverkande av hjälpmedel som är avsedda att användas för brott, kommer dock sannolikt lagändringar att krävas.

Utskottet anser att den ökande narkotikahandeln är ett av de största problem som EU står inför och att den därför måste bekämpas med kraft. Bekämpningen av narkotikabrottsligheten är i första hand medlemsstaternas nationella

ansvar. Den olagliga narkotikahandeln är emellertid i stor utsträckning gränsöverskridande, och en effektiv bekämpning av denna handel förutsätter ett nära samarbete mellan medlemsstaternas rättsvårdande myndigheter samt gemensamma principer och mål. Sverige har också under lång tid aktivt deltagit i internationella sammanhang som syftar till att förhindra och bekämpa olaglig narkotikahandling. Genom att på EU-nivå skapa gemensamma definitioner av vilka handlingar som utgör narkotikabrott skapas ett gemensamt rättsområde som underlättar det polisiära och rättsliga samarbetet på området. Därmed underlättas också en samlad insats på unionsnivå i kampen mot denna brottslighet.

Utskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör godkänna det utkast till rambeslut som utarbetats inom EU.

I motion Ju24 (c) anförs att rambeslutet borde ha omfattat och kriminaliserat även innehav av narkotika för personligt bruk och brukande av narkotika.

I rambeslutets ingress anges att EU:s insatser, enligt subsidiaritetsprincipen, bör inriktas på de allvarligaste typerna av narkotikabrott. Samtidigt betonas att det faktum att vissa typer av förseelser som rör personlig konsumtion utesluts från rambeslutets räckvidd inte utgör något ställningstagande från rådet angående hur medlemsstaterna bör behandla sådana fall i sin nationella lagstiftning. Rambeslutet innehåller endast minimibestämmelser, och medlemsstaterna kan således gå längre än vad rambeslutet kräver.

Som anförts tidigare har utskottet fortlöpande fått information från regeringen om hur förhandlingsarbetet vad gäller rambeslutet har fortskridit. Företrädare för Justitiedepartementet har för utskottet bl.a. redogjort för de svenska ståndpunkterna i detta arbete, t.ex. att all olovlig befattning med narkotika bör omfattas av rambeslutets kriminaliseringsåtagande, att inga undantag skall göras för överlåtelse av små mängder narkotika samt att s.k. mindre farlig narkotika inte skall särbehandlas i strafflindrande avseende. Regeringen har även framhållit att flera andra medlemsstater har haft en annan uppfattning än den svenska om vad som skall omfattas av rambeslutet, inte minst vad gäller privat konsumtion av narkotika samt påföljdsnivån för de minst allvarliga narkotikaöverlåtelseerna. Mot denna bakgrund måste resultatet av förhandlingsarbetet ändå betraktas som en framgång. Utskottet beklagar i och för sig att handlingar som syftar till privat konsumtion av narkotika inte omfattas av rambeslutet men anser att regeringen vid framförhandlandet av rambeslutet har nått så långt som rimligen kunnat förväntas. Utskottet är vidare övertygat om att regeringen i det internationella arbetet även i fortsättningen kommer att verka för ett genomslag för den svenska restriktiva narkotikapolitiken där en grundförutsättning är att all olovlig befattning med narkotika skall vara kriminaliserad.

Utskottet anser inte att något uttalande från utskottets sida är påkallat, och utskottet avstyrker bifall till motion Ju24 i denna del.

I motionerna Ju24 (c) och Ju25 (m) anförs att propositioner om godkännande av EU:s rambeslut inom det rättsliga området också bör innehålla förslag om svensk följlagstiftning.

Utskottet har under senare år vid ett flertal tillfällen tillstyrkt godkännande av utkast till rambeslut utan att följdlagstiftning har presenterats. Senast skedde detta rörande ett rambeslut om erkännande och verkställighet av bötesstraff (bet. 2003/04:JuU28 s. 11 f.). Utskottet hänvisade då till ett tidigare principiellt uttalande som gick ut på att utskottet inte kunde se något avgörande skäl mot att godkänna ett rambeslut vid ett tillfälle och fatta beslut om lagstiftningen vid ett senare tillfälle. Att avvakta med lagstiftningen borde enligt utskottet emellertid inte ske annat än när det var påkallat av de tidsramar som gäller för EU:s antagande av rambeslutet. För en utförligare redovisning av frågans tidigare behandling samt utskottets överväganden hänvisas till detta betänkande.

Regeringen anför i propositionen (s. 17 f.) att utformningen av de lagändringar som bedöms nödvändiga kräver noggranna överväganden. Ett beredningsunderlag grundat på en utförlig och noggrann analys av relevanta frågeställningar måste hämtas in. Att avvakta med godkännande av rambeslutet till dess att ett tillfredsställande beredningsunderlag har hämtats in såvitt avser dessa förändringar skulle innebära en betydande försening av antagandet av rambeslutet. Med tanke på den vikt rambeslutet kan förväntas få som verktyg i kampen mot den gränsöverskridande narkotikahandeln vore detta mycket olyckligt. Till detta kommer att Sverige intog en mycket aktiv roll under förhandlingarna om rambeslutet, varför Sverige bör verka för att antagandet av rambeslutet inte fördröjs i avvaktan på inhämtande av ett nationellt tillfredsställande beredningsunderlag när det gäller erforderliga lagändringar.

Motion Ju24 i nu behandlad del och motion Ju25 avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Rambeslutets omfattning, punkt 2 (m, fp, kd, c)

av Beatrice Ask (m), Peter Althin (kd), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m) och Karin Granbom (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rambeslutets omfattning. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2003/04:Ju24 yrkande 1.

Ställningstagande

Rambeslutet är ett viktigt internationellt instrument i kampen mot den olagliga narkotikahandeln. Det är dock beklagligt att rambeslutet inte kriminaliserar innehav av narkotika för personligt bruk och brukande av narkotika. Enligt vår mening måste arbetet fortsätta med att övertyga övriga medlemsstater om att en kriminalisering även av sådana handlingar är en förutsättning för att effektivt kunna bekämpa den olagliga narkotikahandeln. Regeringen bör ges i uppdrag att genast ta upp förhandlingar inom EU i syfte att få till stånd ett rambeslut om kriminalisering av innehav och bruk av narkotika.

2. Följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut, punkt 3 (m, fp, c)

av Beatrice Ask (m), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Cecilia Magnusson (m), Hillevi Engström (m) och Karin Granbom (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Ju24 yrkande 2 och 2003/04:Ju25.

Ställningstagande

Regeringen har återigen valt att till riksdagen avlämna en proposition om godkännande av rambeslut utan att samtidigt redovisa förslag till sådan svensk följdlagstiftning som krävs med anledning av beslutet. Enligt vår mening är detta inte en tillfredsställande lagstiftningsteknik. Det bör vara ett krav att den lagstiftning som bedöms bli aktuell presenteras i sin helhet. Annars blir det inte möjligt att bedöma rambeslutet och vilka konsekvenser det kommer att få för den svenska lagstiftningen. Enligt vår erfarenhet är det först i samband med att det handgripliga och konkreta förslaget granskas inom ramen för den parlamentariska processen som eventuella brister eller problemområden upptäcks. Därför är det mycket viktigt att riksdagen ges möjlighet att ta ställning till konsekvenserna av rambeslutet på nationell nivå samtidigt som man godkänner rambeslutet. Sedan ett rambeslut väl godkänts saknas utrymme att behandla de grundläggande rättspolitiska frågor som rambeslutet kan ge upphov till. Detta skapar ett demokratiskt problem.

Vi vill därför ånyo framhålla att det är mycket viktigt att riksdagen ges möjlighet att ta ställning till konsekvenserna av rambeslutet på nationell nivå samtidigt som man godkänner rambeslutet. Regeringen bör åläggas att i fortsättningen presentera förslag till följdlagstiftning i propositioner om godkännande av rambeslut.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:147 Sveriges antagande av rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel:

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det inom Europeiska unionen upprättade utkastet till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel.

Följdmotioner

2003/04:Ju24 av Johan Linander m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att rambeslutet borde ha omfattat och kriminaliserat innehav av narkotika för personligt bruk och brukande av narkotika.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om otillräckligheten i att framlägga ett rambeslut för riksdagens godkännande utan att samtidigt presentera förslag på den lagstiftning som erfordras för rambeslutets genomförande.

2003/04:Ju25 av Beatrice Ask m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att propositioner om EU:s rambeslut inom det rättsliga området även bör innehålla förslag om svensk följdlagstiftning.

BILAGA 2

Utkast till rambeslut

Förslag till

RÅDETS RAMBESLUT

om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder
för olaglig narkotikahandel

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 31 e
och artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande², och

av följande skäl:

(1) Den olagliga narkotikahandeln utgör ett hot mot unionsmedborgarnas hälsa, säkerhet och livskvalitet samt mot medlemsstaternas lagliga ekonomi, stabilitet och säkerhet.

(2) Behovet av en lagstiftningsinsats för att bekämpa den olagliga narkotikahandeln har erkänts i bland annat rådets och kommissionens handlingsplan, antagen av rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 3 december 1998 i Wien³, om bästa sätt att genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999, särskilt punkt 48, Europeiska unionens strategi för narkotikabekämpning (2000–2004) som godkändes av Europeiska rådet i Helsingfors den 10–12 december 1999, och Europeiska unionens handlingsplan för narkotikabekämpning (2000–2004) som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Santa Maria da Feira den 19 och 20 juni 2000.

(3) Det är nödvändigt att anta minimiregler för brottsrekvisit för olaga handel med narkotika och prekursorer, vilket möjliggör en samlad insats på unionsnivå i kampen mot denna handel.

(4) Enligt subsidiaritetsprincipen bör Europeiska unionens insatser inriktas på de allvarligaste typerna av narkotikabrott. Att vissa typer av företeelser som rör personlig konsumtion utesluts från rambeslutets räckvidd

¹ EGT C 304 E, 30.10.2001, s. 172.

² EUT C [...], [...], s.[...].

³ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

utgör inte något ställningstagande från rådet angående hur medlemsstaterna bör behandla sådana fall i sin nationella lagstiftning.

(5) De påföljder som medlemsstaterna skall föreskriva bör vara effektiva, proportionerliga och avskräckande, och de bör omfatta frihetsstraff. När påföljdsnivån skall fastställas bör hänsyn tas till sådana faktiska omständigheter som vilka mängder och vilken typ av narkotika som är föremål för den olagliga handeln och huruvida brottet begåtts inom ramen för en kriminell organisation.

(6) Medlemsstaterna bör tillåtas införa bestämmelser om en lindring av påföljderna om gärningsmannen gett behöriga myndigheter värdefull information.

(7) Det är nödvändigt att vidta åtgärder som gör det möjligt att förverka vinning av de brott som avses i detta rambeslut.

(8) Åtgärder bör vidtas för att garantera att juridiska personer skall kunna ställas till ansvar för brott som avses i denna rättsakt och som begås för deras räkning.

(9) Hur effektiva de ansträngningar som vidtas för att bekämpa olaglig narkotikahandel blir, beror i huvudsak på hur nationella åtgärder tillnärmars vid genomförandet av detta rambeslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *narkotika*: alla ämnen som återfinns i följande FN-konventioner:

- a) Konventionen från 1961 ersättande äldre konventioner rörande narkotika (i dess ändrade lydelse enligt protokollet från 1972).
- b) Konventionen om psykotropa ämnen, Wien 1971. Därutöver inbegrips ämnen som kontrolleras inom ramen för gemensam åtgärd 97/396/RIF av den 16 juni 1997 antagen av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll av nya syntetiska droger.

2. *prekursorer*: alla ämnen som är förtecknade i gemenskapslagstiftningen och som sätter de skyldigheter i kraft som följer av artikel 12 i Förenta nationernas konvention av den 20 december 1988 mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen.

3. *juridisk person*: varje enhet som har denna status enligt tillämplig nationell lagstiftning, undantaget stater eller andra offentliga organ när de utövar sina offentliga maktbefogenheter samt offentliga internationella organisationer.

Artikel 2

Brott i samband med handel med narkotika och prekursorer

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att följande handlingar beläggs med straff när de begås uppsåtligt och orättmätigt:

- a) Framställning, tillverkning, extraktion, beredning, erbjudande, utbudande till försäljning, distribution, försäljning, överlåtelse av varje slag, förmedling, försändelse, transitering, transport, import eller export av narkotika.
- b) Odling av opiumvallmo, kokabuske eller cannabisväxt.
- c) Innehav eller köp av narkotika i något av de syften som anges under led a.
- d) Tillverkning, transport, distribution av prekursorer, där den som ägnar sig åt detta är medveten om att prekursorerna skall användas i eller för olaglig framställning eller tillverkning av narkotika.

2. De handlingar som avses i punkt 1 skall inte ingå i detta rambesluts tillämpningsområde, om gärningsmännen har handlat endast i syftet privat konsumtion så som den definieras i nationell lagstiftning.

Artikel 3

Anstiftan, medhjälp och försök till brott

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att anstiftan, medhjälp eller försök till något av de brott som avses i artikel 2 skall betraktas som brott.

2. En medlemsstat får från straffrättsligt ansvar utesluta försök att erbjuda eller bereda narkotika enligt artikel 2.1 a samt försök att inneha narkotika enligt artikel 2.1 c.

Artikel 4

Påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som definieras i artiklarna 2 och 3 beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2 beläggs med straffrättsliga påföljder med ett maximalt frihetsstraff på minst ett till tre års fängelse.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2.1 a–2.1 c beläggs med ett maximalt frihetsstraff på minst fem till tio års fängelse i samtliga de fall då följande omständigheter föreligger:

- a) Brottet avser stor mängd narkotika.
- b) Brottet avser narkotika av typer som är de mest hälsovådliga, eller har förorsakat betydande skador på många människors hälsa.

3. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i den föregående punkten beläggs med en straffrättslig påföljd med ett maximalt frihetsstraff på minst tio år, när brottet har begåtts inom ramen för en kriminell organisation enligt gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998.

4. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2.1 d beläggs med en straffrättslig påföljd med ett maximalt frihetsstraff på minst fem till tio år, när brottet har begåtts inom ramen för en kriminell organisation enligt definitionen i gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 och prekursorerna är avsedda att användas i eller för framställning eller tillverkning av narkotika under sådana omständigheter som anges i led 2 a eller 2 b.

5. Utan att det påverkar rättigheterna för brottsoffer eller annan tredje part i god tro skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt att förverka de ämnen som varit föremål för de brott som avses i artiklarna 2 och 3, de hjälpmedel som har använts eller är avsedda att användas för sådana brott och vinning av dessa brott eller att beslagta egendom vars värde motsvarar sådan vinning, sådana ämnen eller hjälpmedel.

Orden "förverkande", "hjälpmedel", "vinning" och "egendom" skall ha samma innebörd som i artikel 1 i Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott.

Artikel 5

Särskilda omständigheter

Utan hinder av vad som anges i artikel 4 får varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de påföljder som anges i artikel 4 skall kunna lindras, om gärningsmannen

- a) tar avstånd från brottslig verksamhet inom området narkotikahandel och handel med prekursorer, och

- b) förser administrativa eller rättsliga myndigheter med uppgifter som de inte skulle ha kunnat erhålla på annat sätt och som hjälper dem att
 - i) förebygga eller mildra effekterna av brottet,
 - ii) identifiera eller väcka åtal mot de övriga gärningsmännen,
 - iii) finna bevis, eller
 - iv) förebygga ytterligare sådana brott som anges i artiklarna 2 och 3.

Artikel 6

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3, när dessa begås till deras förmån av personer som antingen agerar enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom organisationen grundad på

- a) befogenhet att företräda den juridiska personen,
- b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar,
- c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Förutom i de fall som avses i punkt 1 skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar, när brister i den övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till dennes förmån begå något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3.

3. De juridiska personernas ansvar enligt punkterna 1 och 2 utesluter inte lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 2 och 3.

Artikel 7

Påföljder för juridiska personer

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer som ställts till ansvar i enlighet med artikel 6.1 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter samt eventuellt andra påföljder, till exempel

- a) fråntagande av rätt till skattelättnad eller andra offentliga förmåner eller stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning,
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten,
- e) tillfällig eller permanent stängning av de anläggningar som har använts för att begå brottet,
- f) i enlighet med artikel 4.5 förverkande av ämnen som är föremål för de brott som avses i artiklarna 2 och 3, de hjälpmedel som har använts eller är avsedda att användas för sådana brott och vinning av dessa brott eller förverkande av egendom vars värde motsvarar sådan vinning eller sådana ämnen eller hjälpmedel.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer som ställts till ansvar i enlighet med artikel 6.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 8

Behörighet och åtal

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet vid de brott som avses i artiklarna 2 och 3, om

- a) brottet helt eller delvis har begåtts på medlemsstatens territorium,
- b) gärningsmannen är medborgare i medlemsstaten, eller
- c) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på medlemsstatens territorium.

2. En medlemsstat får besluta att inte tillämpa, eller endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter tillämpa bestämmelserna om behörighet i led 1 b och 1 c, om brottet har begåtts utanför dess territorium.

3. En medlemsstat vars lagstiftning inte medger utlämning av de egna medborgarna skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet vid de brott som avses i artiklarna 2 och 3 och i förekommande fall väcka åtal för dessa brott, när de har begåtts av en av dess egna medborgare utanför dess territorium.

4. De medlemsstater som beslutar att tillämpa punkt 2 skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen, i förekommande fall med uppgift om i vilka särskilda fall eller under vilka särskilda omständigheter beslutet skall tillämpas.

Artikel 9

Genomförande och rapporter

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut senast den [...] ⁴.

2. Medlemsstaterna skall, inom samma tid, till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. Kommissionen skall senast den [...] ⁵ lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om hur genomförandet av rambeslutet fungerar, inklusive vilka konsekvenser det har haft för det rättsliga samarbetet på området olaglig narkotikahandel. På grundval av denna rapport skall rådet senast den [...] ⁶ bedöma om medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut.

Artikel 10

Territoriell tillämpning

Detta rambeslut skall tillämpas på Gibraltar.

Artikel 11

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft dagen efter dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

⁴ 18 månader efter ikraftträdandet.

⁵ Tre år efter det datum som anges i punkt 1.

⁶ Sex månader efter rapportens överlämnande.